

Horti P. rajza.

HIVATALOS TUDÓSÍTÁSOK.

A vallás- és közoktatásügyi ministerium köréből a következő értesítéseket vettük:

A) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister a magyar művészek kitüntetésére 1886-ban alapított képzőművészeti állami nagy arany-érem helyettesítő két kis arany-érem egyikét *Róna József* szobrásznak, másikat pedig *Szlányi Lajos* festőművésznek, — a külföldi művészek kitüntetésére ugyanakkor alapított állami nagy arany-éremet pedig *Stuck Franznak* adományozta.

B) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister, egy, magát megnevezni nem akaró nagylelkű alapító 111.500 frtos képzőművészeti ösztöndíj alapítványának kamataiból a f. évre *Mendlik Oszkár* és *Zombori Lajos Mihály* festőművészeknek 2100 — 2100 frtnyi ösztöndíjat adományozott.

C) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister a rajztanításra képesítő vizsgálatok orsz. bizottságának elnökévé *Keleti Gusztávot*, az orsz. m. kir. mintarajziskola és rajztanár-képző igazgatóját, alelnökeivé *Fölser István* műegyetemi nyilvános rendes tanárt és *Schulek Frigyes* kir. tanácsos, műépítész és rajztanár-képző intézeti tanárt, tagjaivá pedig *dr. Lippich Eleket*, mint a ministerium művészeti ügyosztályának vezetőjét, továbbá a m. tud. egyetem, a József műegyetem, a mintarajz-iskola és rajztanár-képző, a polgári iskolai tanító-, valamint

tanítónő- és óvónő-képző, az iparművészeti iskola, az állami középiskolák és felsőbb leányiskolák képviselőitül *Pasteiner Gyulát*, *Rauscher Lajost*, *Balló Edét*, *Gyulai Lászlót*, *Kovács Gézát*, *Nádlér Róbertet*, *Porszász Józsefet*, *Székely Bertalant*, *Hollós Károlyt*, *Péterffy Sándort*, *Benczur Bélát*, *Lórányfi Antalt*, *dr. Badics Ferencet*, *Szuppán Vilmost*, *Kolbenheyer Gyulát*, *Karlovszky Bertalan* és *br. Mednyánszky László* festőművészeket, *Huszka József* IV. ker. főgymnasiumi rajztanárt, továbbá *dr. Radnay Rezsőt*, mint a bizottság jegyzőjét nevezte ki.

D) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Lipcsey József* iparművészeti múzeumi titkárt jelen állásában a IX. fizetési osztályból a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába nevezte ki.

E) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Groh Istvánt*, az országos m. kir. iparművészeti iskola tanárát, jelen állásában a VIII. fiz. osztály harmadik fokozatába nevezte ki.

F) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Gyalus Lászlót*, a műemlékek orsz. bizottságának titkárát, az orsz. m. kir. iparművészeti iskolához rendes tanárrá nevezte ki.

G) A vallás és közoktatásügyi m. kir. minister *Emericzy Andor*, *Fábián Béla*, *Basa Jenő*, *Coulin Arthur*, *Damkó József*, *Groh Béla*, *Károlyi Lajos*, *Reinhard Károly*

és *Richter Aurél* festők, *Iff. Mátrai Lajos* és *Markup Béla* szobrászok s végül *Major Jenő* részére 300–300 frt ösztöndíjat engedélyezett.

H) A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister *Mihálik Józsefet* az iparművészeti múzeum őrét, jelen állásában a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába léptette elő.

Az iparművészeti iskola f. év június 20-ikán fejezte be a 19-ik iskolai évét. Ebben az esztendőben az intézetnek az első félévben 140, (76 rendes, 64 vendéglátogató), a második félévben 124 (54 rendes, 70 vendéglátogató) tanulója volt. E számok az iskola látogatottságának folytonos gyarapodását bizonyítják. A tanulmányaikat befejezett tanulók közül öten kaptak végbizonyítványt: két díszítő festő, két kislasztikus és egy ötvös, akik mindannyian foglalkozást kaptak, avagy — egy növendék — állami ösztöndíjjal tanulmányait külföldön folytatja. A tanulók közül 17-en állami ösztöndíjban, 9-en hatóságok és magánosok által nyújtott segélyben részesültek. A segélyezéseknek és ösztöndíjaknak összege 3850 frtot tesz ki, amely összeghez a vallás- és közoktatásügyi ministerium 2000 frttal járult. Ezenkívül az iskolai év végén 27 szorgalmas tanuló részesült pénzbeli jutalomban. A tandíj fizetése alul az első félévben 32, a második félévben 40 tanuló mentetett föl.

Már a múlt számunkban megemlékeztünk a vallás- és közoktatásügyi minister úrnak arról a nevezetes intézkedéséről, hogy ebben az iskolai évben rendszeresítette a *lakásberendezési* tanfolyamot és az *iparművészeti rajzolás* szakosztályát. Ugyancsak jóváhagyta a Minister úr az iskola új *„szervezeti szabályzatát”* is, amelyet e folyóiratnak tavalyi 6–7. számaiban már ismertettünk. Az új szervezeti szabályzat egész liberális alapokon épül föl; gondoskodik egy tág mederben mozgó *esti tanfolyamról* (kenyérkereső iparosoknak tovább képzésére) — amely ugyan költségvetésileg még nincs szervezve; meghonosítja az oly kitűnőnek bizonyult *pályázati eljárást* a tanulók munkaképességének megítélésekor stb. stb.

Szóval életrevalóbbá, aktióképesebbé teszi az iskolát és növendékeit.

Az intézet kebelében eddig fennállott *zománcozási* tanfolyam gyökeresen átalakulva fog a jövő tanévben működni. E tanfolyam ugyanis eddig kísérletképpen az ötvös-szakosztály mellé volt rendelve, a hol azonban nem nyílt neki kellő működési köre, mert a nevezett szakosztály tanulói sokkal jobban el vannak egyébb szaktantárgyakkal foglalva, hogysen a zománcozás tökéletes elsajátításának hosszabb időt szentelhetnének. A tanári kar tehát önállósította a zománcozási tanfolyamot úgy, hogy arra vendéglátóul bárki beiratkozhat. Hogy módjában legyen annak is a zománcozást a többi szakosztályok idejének tartama alatt teljesen elsajátítani, a ki minden előző gyakorlat nélkül kezdi meg a tanfolyamot, és tökéletesíthesse a tanfolyamon magát az is, a ki már a gyakorlatból jöve, csak bizonyos ágban akar nagyobb tökélyt elsajátítani. És miután a zománcozás szoros összefüggésben van az ékszerészettel, a tanfolyamnak szükségképpen ez utóbbira is figyelemmel kell lennie; a tapasztalás fogja megmutatni, hogy az ékszerészet oktatása mily mérvben karoltassék föl.

Ebben az esztendőben szabályozta a vallás- és közoktatásügyi minister úr, a kereskedelemügyi minister úrral egyetértőleg, az ipari szakiskolák növendékeinek az orsz. m. kir. iparművészeti iskolába való föl vételét. Az ipari szakiskoláknak azok a növendékei, a kik határozott művészi hajlamról tesznek tanuságot azáltal, hogy szakiskolájuknak első két évfolyamát *jelesen* végezték, az orsz. m. kir. iparművészeti iskola első évfolyamába mint *rendes* növendékek léphetnek be. Még pedig a kőipari, fafaragó és agyagipari szakiskolai növendék a díszítő szobrászati szakosztályba, a fémvasipari és gépészeti szakiskolai növendék a lakásberendezési szakosztályba.

Az iskolai év elején, a tanulók munkáiból rendezett kiállítás szép eredményéről beszámoltunk folyóiratunk m. évi 9-ik számában. Az ifjúság folytatta a sajtó és a szakkörök által helyeselt irányban való

továbbmüködést és mindig többet és többet foglalkozott a természet utáni tanulmányokkal, az önálló stilizálással és a magyaros ornament elemzésével. (Három díszítő szobrászati munkát a 191. és 192. lapon képen is bemutatunk.)

A lakásberendezési szakosztály számára a vallás- és közoktatásügyi minister úr *Gyalus* László építész, az intézet rendes tanárává nevezte ki. A tanári karnak egyik kiváló művész tagja, *Morelli* Gusztáv fametsző, a f. évben fejezvéen be tanári működésének 25 éves évfordulóját, úgy kartársai, mint a tanuló ifjuság részéről a legmelegebb óvációkban részesült. A tanárok közül külföldi tanulmányútat tett *Mátrai* Lajos, *Herpka* Károly, *Morelli* Gusztáv és *Groh* István, míg *Fittler* Kamill igazgató, a brüsszeli nemzetközi művészeti kongresszuson (congrès de l'art public) a magyar kormányt képviselte.

Az iskolának most megjelent „*Értesítője*“ 10 szép fametszetben (*Morelli* G. vésőjéből) mutatja be a szakosztályok működését és felszerelését.

A beiratások a jövő 1899 – 1900-iki iskolai évre f. évi szeptember hó 6. és 7. napjain d. e. 9 – 11 és d. u. 3 – 6 óra között fognak az intézetnek *Kinizsy*-utca 31. sz. a. igazgatóság irodájában megejteni. Beiratási díj 2 frt, félévi tandíj rendes tanulónak 5 frt, vendéglátogatónak 10 frt. Az előadások szeptember hó 11-ikén kezdődnek.

A m. iparművészeti társulatnak ez idei karácsonyi kiállításra vonatkozó s f. évi májusi számunkban közzé tett fölhívás nyomán eddig számos nevezetes bejelentés történt, a mely után ítélve, a kiállításnak sikere biztosítottnak vehető. *A modern* polgári lakás, a mely a kiállításon látható lesz, s a melyről már a mult számunkban is megemlékeztünk, hat teljesen berendezett szobából fog állni. Mint tervezők közremüködnek *Horti* Pál (előszoba és úri szoba), *Spiegel* Frigyes (szalon), *Förk* Ernő (ebédlő), *Huszár* Ilona bárónő (hálószoba) és *Pauly* Erik (gyermek- és fürdőszoba). A lakásnak beosztása *Györgyi* Géza terve szerint lesz.

Új tagok. F. évi május hó 20-dika óta e füzet megjelenéseig a következők beléptek a m. iparművészeti társulat rendes tagjainak a sorába: *Dicenty* Ernő műlakatos (Deés), *Hohenberg* Ferenc (Budapest), Dr. *Kohl* Medárd pápai praelatus (Esztergom), özv. *Kövér* Paulina (Martfű), *Mandl* Jenő (Budapest), *Messinger* Alajos, műépítész (Budapest), *Reviczky* Pál megyei főjegyző (Temesvár) és *Steinschneider* Károly gyáros (Budapest). Az ujonnan belépett tagokkal együtt a társulatnak jelenleg 780 rendes tagja van. Az alapítók száma 199, az összes tagok létszáma tehát 979.

Értesítés. A hirdető közönséget ezennel értesítjük, hogy f. évi június hó óta kizárólagosan az *Athenaeum* hirdetési osztálya van följogosítva arra, hogy a „*Magyar Iparművészet*“ számára hirdetéseket elfogadjon. Felkérjük ennél fogva mindazokat, a kik a „*Magyar Iparművészet*“ hirdetési rovatát igénybe venni akarják, hogy közvetlenül az *Athenaeum* hirdetési osztályához (Budapest, VII., Kerepesi-út 54. sz.) fordulni sziveskedjenek.

A magyar iparművészet Oroszországban. Az orosz művészeti egyesület életrevaló módon gondoskodik arról, hogy az orosz közönség a jelenkor kiválóbb művészeti alkotásait közvetlenül láthassa és tanulmányozhassa. Ez által egyben hathatósan buzdítja az orosz művészeket, hogy fokozott ambícióval oda törekedjenek, hogy a külföldi versenynyel sikerrel síkra szállhassanak.

Két év előtt meghívták a francia művészvilágot, tavaly az angolokat, ez évben pedig nagykövetségünk útján a magyar és az osztrák művészekhez és műiparosokhoz fordultak, hogy november és december hónapokban Szent-Pétervárott, illetve Moszkvában képzőművészeti és iparművészeti kiállítást rendezzenek.

A szóban levő kiállítás Olenburgi Eugenia hercegnő védnöksége alatt áll, a ki maga megkereste monarkiánk szent-pétervári képviselőjét, hogy ez ügyben a hazai köröknél közbenjárjon.

A kiállítás magyar részének rendezésével a magyar kultuszminister az orsz. képzőművészeti és a m. iparművészeti társulatot bízta meg. Mindkét társulat nyomban megtette a szükséges intézkedéseket, hogy az érdekelt köröknek figyelmét a kiállításra fölhívja általában, hogy a kiállítás sikerét biztosítsa.

De mindkét társulat a közreműködésére vonatkozó fölterjesztésében erősen hangsúlyozta, hogy a kiállításon a magyar művészet csak akkor vehet részt, ha a magyar osztálynak magyar jellege, illetőleg benne Magyarországnak állami önállósága minden tekintetben kifejezésre fog jutni, s ha annak rendezése az osztrákokétól függetlenül történik, továbbá pedig, ha a kiállításra szánt magyar munkákat nem Bécsben, mint azt eredetileg tervezték, hanem Budapesten gyűjtik össze s innen közvetlenül küldik Oroszországba.

A mi magát a rendezést illeti, erre nézve a két társulat karöltve fog eljárni, a mi abból az okból is szükséges, mert az iparművészeti tárgyak kisebb-nagyobb csoportokban a képzőművészeti tárgyak közé lesznek elhelyezve.

A kiállítás érdekében a magyar iparművészeti társulat elnöke, *Ráth György* főrendiházi tag, június hó 5-én értekezletet hívott egybe, a melyen az érdekelt ipartestületek képviselői, a kereskedelmi múzeum igazgatósága s kiválóbb műiparosaink közül számosan résztvettek.

Miután az elnök a kiállítás célját ismertette s kiemelte, hogy ilyen kedvező alkalom nem igen fog többé kínálkozni arra, hogy művészi iparosaink készítményeiket az orosz közönséggel minden anyagi kockázat nélkül megismertethetik, miután a szállítás költségeit oda és vissza az orosz művészeti egyesület fődözi, felhívta a megjelenteket, hogy a kiállításon részt vegyenek. Az értekezlet tagjai élénk rokonszenvvel fogadták a kiállítás eszméjét, s kijelentették, hogy tőlük telhetőleg elő fogják mozdítani az orosz kiállítás magyar osztályának sikerét.

A társulatnak az orosz kiállításra vonatkozó fölhevása a következőképpen szól:

FÖLHIVÁS.

Folyó évi november és december hónapokban az orosz művészeti egyesület Szent-Pétervárott, illetve Moszkvában osztrák és magyar képzőművészeti és iparművészeti alkotásokból kiállítást rendez.

Ezen a kiállításon kiválóan kedvező alkalom kínálkozik arra, hogy az orosz közönség a magyar iparművészetet megismerje s annak fejlettségéről beható tudomást szerezzen.

Kedvező alkalom ez a kiállítás arra is, hogy a hazai művészi iparosok kiválóbb munkáikat eladhassák s az orosz vevő közönséggel állandó összeköttetésbe lépjenek.

Nem kételkedünk tehát abban, hogy az érdekelt körök felismerik a kiállításnak nagy fontosságát és egész erejükkel oda fognak hatni, hogy a kiállítás magyar részének sikerét biztosítsák. Megjegyezzük, hogy a kiállítás semmiféle költséget nem okoz a kiállítóknak, a mennyiben a kiállított tárgyak szállítási költségeit — oda és vissza — az orosz rendezőség fedezi s a kiállított tárgyak után díj nem fizetendő.

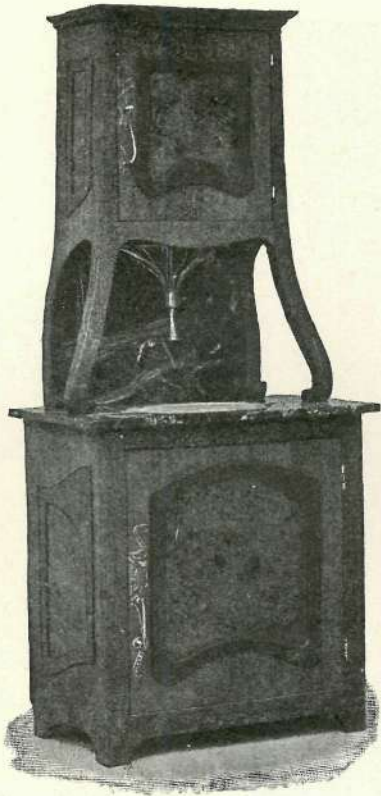
Társulatunkat érte az a megtisztelő megbízás, hogy a magyar csoport iparművészeti részét előkészítse s rendezze, s ezzel az orsz. magyar képzőművészeti társulat által rendezendő képzőművészeti csoportot kiegészítse. Erre a nagyjelentőségű feladatra készséggel vállalkoztunk, mert reméltük, hogy ennek a megoldásában a hazai iparművészet jelesei támogatni fognak.

Felkérjük tehát T. Címedet, hogy a szóban levő kiállításon részt venni, s az erre vonatkozó szándékát s a kiállításra szánt tárgyak jegyzékét társulatunk titkári hivatalával f. évi augusztus hó 15-éig közölni szíveskedjék.

A Magyar Iparművészeti Társulat képviselőjében:

Ráth György,
elnök.

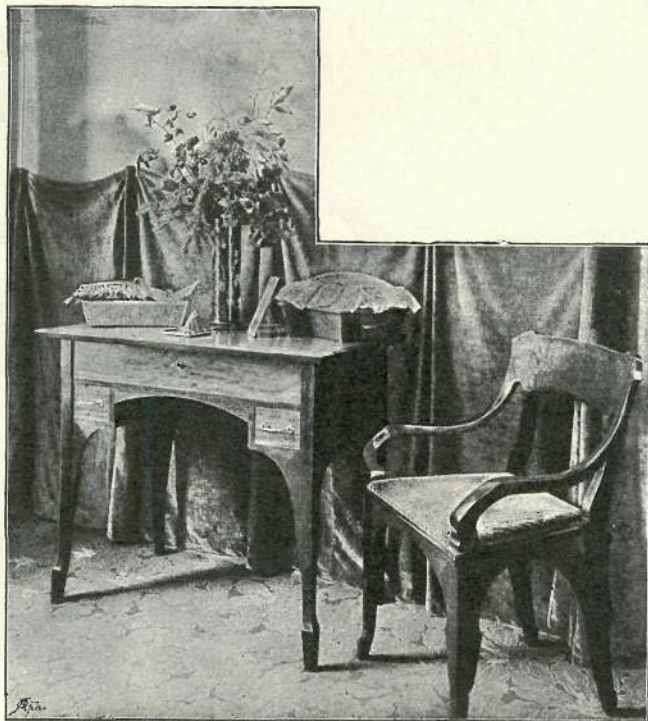
Györgyi Kálmán,
vezértitkár.

Mosdó egy ebédlő számára, Pankok B-től.

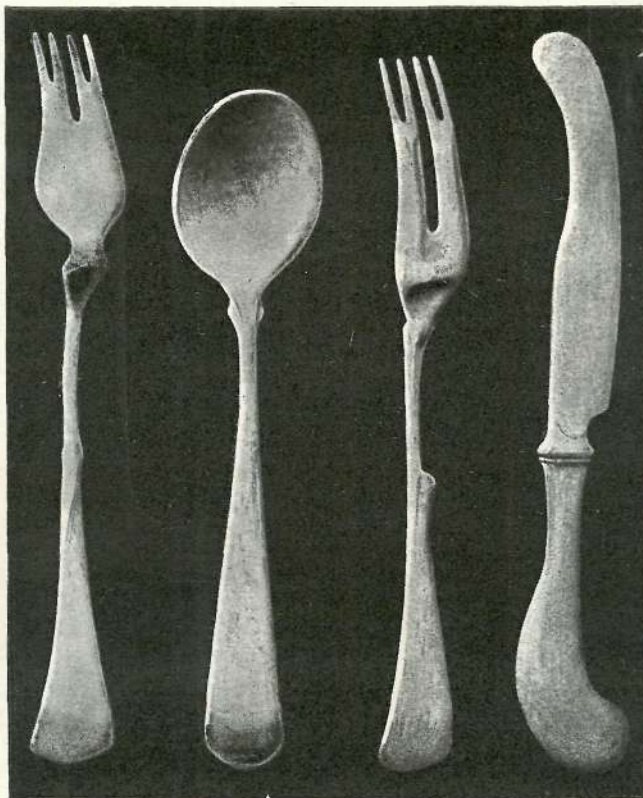
Könyvszekrény ülőhelyel, Endell A-tól.

Varróasztal karosszékkal mahagoni fából, Riemerschmid R-től.

Pálmataató, Riemerschmid R-től.

Ezüst evőkészlet, Riemerschmid R-től.

Sarokdiván himzéssel, Paul B-től.

Karosszék mahagoni fából, Riemerschmid R-től.

Bronz szobrocška G. Englandtól.

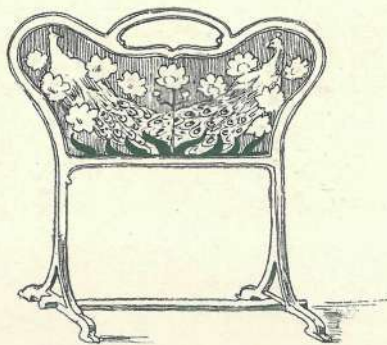
Virágváza ónból,
G. Obials-tól

1. 2. 3.
1. Bronz medence, L. Delagrange-től.
2. 3. Mázas edények, H. Rabalbhen-től.

Szekrény, L. Majorelle-től.

Himzett kályha-ellenző, R. Bumy-től.

Kerti asztal.

Aranyozott bronzlámpa
J. Joindy-től,
és két festett majolika edény
H. Robalbhen-től.

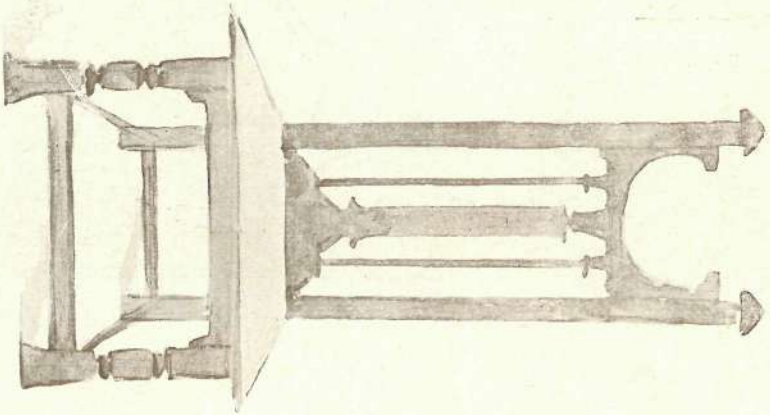
A Párisi Szalon-ból.

Sándor Béla eredeti fölvételei.

A Párisi Szalon-ból.

Bátorok egy zeneterem számára.

H. Sauvage.

Szék.
Rozsnyai Kálmán vázlata.

A lámpaárugyár plakátpályázata.

A 600 koronás pályadíj nyertese.

Reichl Kálmán műve.

"Árny és fény."

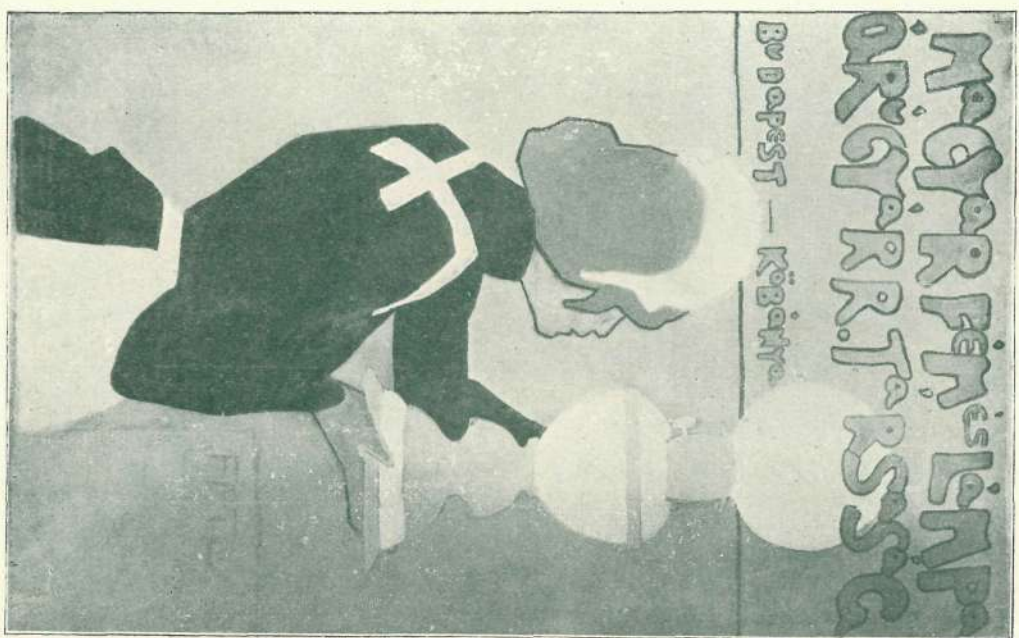
Dicsérfélt nyert.

A lampatrugyár plakátpályázata.

„jó estét.”

Diszkrét nyert.

„Fiat lux.”

Diszkrét nyert.

A lámpárugyár plakátpályázata.

„Vöröshajti.

Dicséretet nyert.

„Plakát.”

--A-Brázay-féle-plakátpályázat.

A Brázay-féle plakátpályázat.

„Migrén.”

Dicséretet nyert.

„Hygiéná.”

Dicséretet nyert.

A. Brazay-fele plakátdisznázat.

(H.)

Dicséretet nyert.

„Alfa 17”

Dicséretet nyert.

A Goldberger-féle címkepályázat.

A 300 koronás I. díj nyertese.

Pfeiffer H.

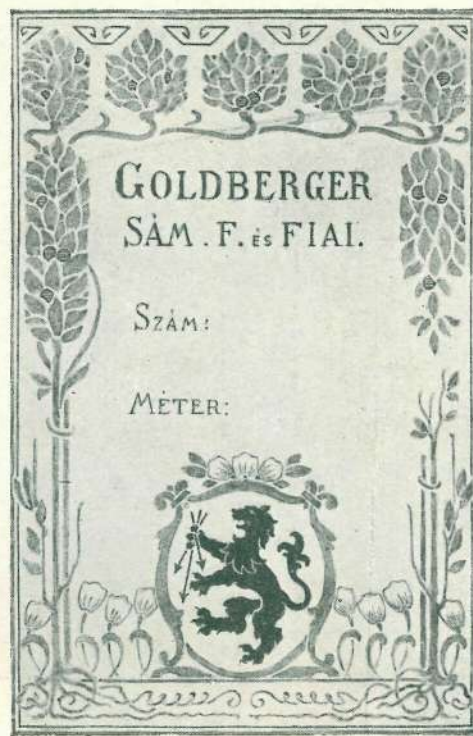
A 200 koronás II. díj nyertese.

Helbing F.

(H.)

Dicséretet nyert.

„Junius.”

Dicséretet nyert.

„Espérance.”

Dicséretet nyert.

„Tubarózsa.”

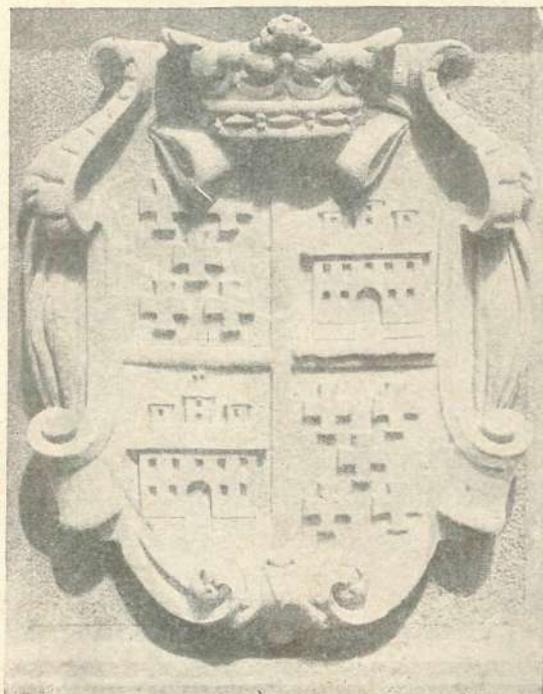
(Képszék díszítés. (Domború mű.)
Tervezte Buncsek Rezső, az iparművészeti iskola III. éves növendéke.
(Díszítő szobrászati osztály.)

Díszedény.
Tervezte Raáb Ferencz, az iparművészeti iskola II. éves növendéke.
(Díszítő szobrászati osztály.)

Térkitöltés. (Domború mű.)
Tervezte Kopits Jenő, az iparművészeti iskola III. éves növendéke.
(Diszító szobrászati osztály.)

Székely-Udvarhely vármegye címere.
A székely-udvarhelyi ezredéves emlékoszlopról
Hargita Nándor műve.

Székely-Udvarhely város címere.
A székely-udvarhelyi ezredéves emlékoszlopról.
Hargita Nándor műve.